

MILJÖSTRATEGISKT PROGRAM SKAPAR BRED SAMVERKAN

2015-02-23

Av: Energikontoret i Mälardalen AB

Gävle vill bli en av Sveriges bästa miljökommuner. Det nya miljöstrategiska programmet, som presenterades på en miljögalan i november 2014, har galvaniserat stadens krafter i en nysatsning på miljö- och klimatfrågor.

– Det har blivit ett omtag. Den största fördelen med det miljöstrategiska programmet är att det har skapat en bred samverkan, säger Bodil Dürebrandt, hållbarhetsutvecklare på Gävle kommun.

Fler än 600 gävlebor deltog på [miljögalan](#), där både kommunala och privata miljöprojekt presenterades.

– Det var ett bra grepp. Vi nådde verkligen ut. Vår utvärdering gav 200 svar, och reaktionerna var väldigt positiva: 72 procent sade sig ha fått nya lärdomar – det var precis det vi hoppades på! Det var också roligt att det inte bara var miljöengagerade, eller folk som jobbar med frågorna som kom, utan 60 procent var privatpersoner. Så det är definitivt något vi kommer att göra om i år, säger Bodil.

MILJÖSTRATEGISKA PROGRAMMET

Miljögalans huvudsyfte var att presentera och följa upp det nya [miljöstrategiska programmet](#), som antogs 2013 och syftar till att göra Gävle till en av landets bästa miljökommuner. Programmet omfattar hela spektrumet av hållbarhet, och sätter tuffare mål än tidigare. Redan 2016 ska energianvändningen i kommunens egna fastigheter vara fossilfri, och 2030 även i hela Gävle. Energianvändningen i de kommunala fastigheterna ska minska med 20 procent till 2020, och med 15 procent i hela Gävle. Staden ska investera i sol och vind, och femdubbla produktionen av biogas till 2017. Kommunens egna transporter ska vara fossilfria 2020, och transportererna i hela Gävle 2030. Till 2025 ska cyklingen fördubblas och antalet resor med kollektivtrafiken öka till 15 miljoner per år. Programmet har också mål om konsumtionen, både den offentliga och privata.

– Det är helt klart en nysatsning på miljöfrågor i kommunen. Politikerna kom överens över blockgränserna om att Gävle ska bli en av Sveriges bästa miljökommuner. Programmet har tilldelat miljöarbetet öronmärkta resurser, som vi använder till anställningar och aktiviteter, berättar Bodil.

Även processen under de två år som det miljöstrategiska programmet utvecklades har varit betydelsefull.

– Den drog med sig representanter för kommunala bolag, företag och organisationer, och fick dem engagerade. Den största fördelen med det miljöstrategiska programmet är att det har skapat en bred samverkan. Det är många engagerade, som ser nyttan med projektet. Och det känns spännande!

HÅLLBAR VARDAG

Under processen med det miljöstrategiska programmet har flera miljöprojekt lagts på is, och de utvärderas nu för nysatsningar. Det gäller till exempel [Hållbar VarDag](#), som Bodil Dürebrandt var projektledare för under tre år, ett

paraplyprogram för beteende- och attitydsarbete för en minskad miljö- och klimatpåverkan. Där ingick [Hållbara familjer](#), där 20-25 familjer per år coachades i en hållbar livsstil.

- Det var tydligt att de förändrade sina vanor – våra utvärderingar visade att de hade förändrat sitt beteende på alla områden. Jag tror på idén att coacha företag, det lutar åt att vi kommer att jobba med företag i fortsättningen. Vi är inne på att skapa ett coaching-team, som kan jobba både med företag och till exempel bostadsrättsföreningar, berättar Bodil.

Gävle har redan tidigare [gjort mycket](#) på miljöområdet, särskilt inom [energi](#), [transporter](#) och [återvinning](#). Staden har [fjärrvärme](#) som till 99.2 procent är fossilfri och den el som produceras av kommunägda [Gävle Energi](#) är helt fossilfri. Kommunen har också styrt den privata energiproduktionen i en grön riktning genom ett unikt samarbete med Korsnäs Billerud. Det samägda biokraftvärmeverket Bomhus Energi har bidragit till minskade koldioxidutsläpp med 13 procent i Gävle sedan starten 2013.

CYKLING OCH ELBILAR

Gävle har satsat mycket på [cykling](#) och kom på tredje plats i Cykelfrämjandets Kommunvelometer 2012. Staden har bra förutsättningar, eftersom den är platt, och har redan 20 mil cykelvägar, vilket är mycket för en stad på knappt 100 000 invånare. Kommunen har en cykelplan och en trafikstrategi där cyklingen har hög prioritet. Cyklingen ökar kontinuerligt, 2012-2013 med 15 procent, och det följande året med fem procent.

- Vi har kombinerat cykelkampanjer med fysiska förbättringar, som cykelställ och upphöjda cykelöverfarter. Vi har också haft innovativa kampanjer, som Trafikantveckan och frukostpåsar till cyklisterna. Vi gjorde en "gerillaattack" på kvällen då vi delade ut dioder genom att fästa dem på parkerade cyklar så att det blinkade i hela staden. Och förra året hade vi polisen att stoppa cyklisterna utan cykellysen, och istället för att dela ut böter delade de ut cykellysen. Det var uppskattat! I 4-5 år har vi genomfört Vintercyklisten, då vi förser 20 cyklisterna varje vinter med dubbdäck och reflexer för att öka säkerheten på vintern, berättar Bodil.

Gävles pionjärbete med elbilar ledde till att staden blev [näst bästa elbilsstad](#) i Gröna bilisters ranking 2013.

- Gävle Energi deltog i en [Shopping Circle](#) med elbilar, ett pilotprojekt med familjer där man testade hur man använder bilen i vardagen, och identifierade besökspunkter. På de punkterna – ett 20-tal platser – har vi sedan installerat laddstationer. Och nu också två snabbbladdningsstationer. Sedan har vi varit med i [Electric Car Region](#), som drevs av GävleDala Energikontor. Där gavs folk möjlighet att provköra bilarna, och använda dem i sin verksamhet, vilket har fått bort barriärerna. Vi leasar nu ett 20-tal elbilar i kommunen, berättar Bodil.

FANTASTISKT JOBB

Bodil Dürebrandt har jobbat som hållbarhetsutvecklare i Gävle i åtta år.

- Det känns fantastiskt inspirerande att jobba med miljöfrågor i kommunen nu. Många säger: vilket fantastiskt jobb du har när det händer så mycket. Jag håller med – och nu har jag fått många fler arbetskompisar också. Det är ett strukturerat arbete – alla jobbar mot gemensamma mål. Samtidigt känns det som vi bara börjat skrapa på ytan i Sverige. Förutom att det fortfarande är mycket kvar att göra för att ställa om till förnybara drivmedel vill jag gärna se en utveckling med lokal odling och mer vind och solkraft. Och där är vi inte än.

Gävle är med i [Earth Hour City Challenge](#) för första gången sedan pilotomgången 2010-2011.

- Den största anledningen är att vi gärna vill vara med och visa att det går att leva hållbart. Och så ger det möjlighet till erfarenhetsutbyte. Vi ser 2014 som ett läroår där vi inte haft så stora ambitioner med att delta. Nästa år har vi mycket mer att komma med. Det miljöstrategiska programmet kommer att ge oss väldigt bra statistik att jobba med. Där kommer vi att följa upp våra åtgärder med 100 indikatorer, varav 12-14 kommer att publiceras regelbundet på vår nya hemsida. Vi har samlat in alla åtgärder vi gjort under 2014-15 – och det har blivit över 200 aktiviteter!

